

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. birželio 15 d.*

Byloje C-28/05

dėl *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Nyderlandai) 2005 m. sausio 18 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. sausio 28 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

G. J. Dokter,

Maatschap Van den Top,

W. Boekhout

prieš

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas), A. Borg Barthet, U. Lõhmus ir A. Ó Caoimh,

* Proceso kalba: olandų.

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. gruodžio 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- G. J. Dokter, atstovaujamo *advocaat* N. W. A. Tollenaar,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. Sevenster ir C. Ten Dam,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos T. van Rijn, F. Erlbacher ir M. van Heezik,

susipažinęs su 2006 m. sausio 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1985 m. lapkričio 18 d. Tarybos direktyvos dėl Bendrijos snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių įdiegimo (OL L 315, p. 11), iš dalies pakeistos 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyva 90/423/EEB (OL L 224, p. 13, toliau – Direktyva 85/511), išaiškinimo.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą G. J. Dokter, Maatschap Van den Top ir W. Boekhout (toliau – ieškovai pagrindinėje byloje) prieš *Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit* dėl ieškovams pagrindinėje byloje priklausančių gyvūnų skerdimo.

Teisinis pagrindas

- 3 Remiantis Direktyvos 85/511 2 straipsnio antrosios pastraipos c–e punktais:

„c) „užsikrėtęs gyvūnas“ – bet kuris imlios rūšies gyvūnas:

— kuriam nustatyti snukio ir nagų ligos klinikiniai ligos požymiai arba patologiniai anatomiciniai pakitimai, galėję atsirasti dėl snukio ir nagų ligos,

arba

— kuriam, atlikus laboratorinius tyrimus, buvo oficialiai nustatyta snukio ir nagų liga,

- d) „įtariamas sergantis gyvūnas“ – bet kuris imlios rūšies gyvūnas, kurio klinikiniai ligos požymiai ar patologiniai anatomiciniai pakitimai yra tokie, kad gali būti įtariama snukio ir nagų liga;

- e) „įtariamas užsikrėtęs gyvūnas“ – bet kuris imlios rūšies gyvūnas, kuris pagal epizootinius duomenis galėjo būti tiesiogiai ar netiesiogiai užkrėstas snukio ir nagų ligos virusu“. (Pataisytas vertimas)

- 4 Pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalį:

„Valstybės narės užtikrina, kad ūkiuose, kuriuose yra vienas ar daugiau gyvūnų, įtariamų sergant ar užsikrėtus snukio ir nagų ligos virusu, būtų nedelsiant pradėtas oficialus tyrimas, kuriuo liga būtų patvirtinta arba paneigta, ir visų pirma kad oficialiai patvirtintas veterinarijos gydytojas paimtų arba nurodytų paimti reikalingus mėginius laboratoriniam tyrimui.

<...>“

- 5 Pagal šios direktyvos 5 straipsnį „patvirtinus, kad ūkyje yra vienas ar daugiau gyvūnų, apibrėžtų 2 straipsnio c punkte“, kompetentinga institucija nedelsdama nurodo taikyti šiame straipsnyje nurodytas priemones; būtent, kad visi ūkyje laikomi imlių rūšių gyvūnai, prižiūrint oficialiai patvirtintam veterinarijos gydytojui, būti paskersti pačiame ūkyje, kad būtų išvengta bet kokios snukio ir nagų ligos viruso plitimo rizikos.

- 6 Direktyvos 85/511 11 straipsnio 1 dalis nustato:

„Valstybės narės užtikrina, kad:

- laboratorinį tyrimą snukio ir nagų ligai nustatyti atliks nacionalinė laboratorija, nurodyta B priede, kuris gali būti iš dalies keičiamas ar papildomas 17 straipsnyje

numatyta tvarka. Jeigu reikia, ypač ligos pradžioje, šiuo laboratoriniu tyrimu turėtų būti nustatytas atitinkamo viruso tipas, potipis ir, kai reikia, to viruso variantas, kurį prireikus gali patvirtinti Bendrijos paskirta etaloninė laboratorija,

<...>“

7 Pagal šios direktyvos 13 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad:

— <...>

— tiriant, diagnozuojant ir (arba) gaminant vakcinas, snukio ir nagų virusas yra naudojamas tik patvirtintose ir tik A bei B prieduose nurodytose įmonėse bei laboratorijose,

— <...>

— antroje įtraukoje minimos įmonės ir laboratorijos patvirtinamos tik tokiu atveju, jeigu jos atitinka būtiniausius FAO rekomenduojamus laboratorijoms, kuriose snukio ir nagų virusai tiriami *in vitro* ir *in vivo*, taikomus standartus.

2. Siekdami nustatyti, ar apsaugos sistemos, taikomos A ir B prieduose nurodytose įmonėse ir laboratorijose, atitinka būtiniausius FAO standartus, Komisijos veterinarijos ekspertai bendradarbiaudami su kompetentingomis valstybių narių institucijomis atlieka patikrinimus vietoje.

Tokius patikrinimus ne rečiau kaip vieną kartą per metus vykdo Komisija <...>

<...>“

- 8 Direktyvos 85/511 B priede „Nacionalinės laboratorijos, tiriančios snukio ir nagų ligą“ Nyderlandams skirtoje eilutėje nurodytas „Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad“.
- 9 Nuolatinis šiame priede nurodytų laboratorijų sąrašo atnaujinimas, remiantis Direktyvos 85/511 13 straipsnio 3 dalies antrąja pastraipa, vyksta pagal šios direktyvos 17 straipsnyje numatytą komitologijos procedūrą. Vykdydama šią procedūrą, Komisija pateikia priemonių, kurios turi būti patvirtintos, projektą Veterinarijos nuolatiniam komitetui, kurį sudaro valstybių narių atstovai, ir prireikus Europos Sąjungos Tarybai.
- 10 Remiantis Direktyvos 90/423 trečia konstatuojamąja dalimi:

„Komisijos snukio ir nagų ligos kontrolės tyrimuose <...> buvo padaryta išvada, kad virusas, jo nenukenksminus, iš laboratorijų gali išplisti tarp vietinių snukio ir nagų ligai imlių gyvūnų ir patekti į vakciną“.

- 11 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvos 90/425/EEB dėl Bendrijos vidaus prekyboje tam tikrais gyvūnais ir produktais taikomų veterinarinių ir zootechninių patikrinimų, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą (OL L 224, p. 29) 10 straipsnio 1 dalis nustato:

„Kiekviena valstybė narė nedelsdama informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją apie jos teritorijoje kilusius protrūkius, taip pat ligų, nurodytų (1982 m. gruodžio 21 d. Tarybos) direktyvoje 82/894/EEB (dėl pranešimo apie gyvūnų ligas Bendrijoje (OL L 378, p. 58), protrūkius, zoonozes, kitas ligas arba kitą priežastį, keliančius didelę grėsmę gyvūnų arba žmonių sveikatai.

Išsiuntimo valstybė narė nedelsdama taiko Bendrijos taisyklėse numatytas kontrolės arba apsaugos priemones, svarbiausia, nustato šiose taisyklėse numatytas apsaugos zonas arba patvirtina kitas, jos nuomone, būtinas priemones.

<...>“

- 12 Vadovaujantis 2001 m. kovo 27 d. Komisijos sprendimo 2001/246/EEB dėl snukio ir nagų ligos kontrolės ir sunaikinimo Nyderlanduose taikant Direktyvos 85/511/EEB 13 straipsnį (OL L 88, p. 21) ketvirtu punktu:

„Atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją ir į didelę imlių gyvūnų koncentraciją tam tikrose Nyderlandų teritorijos dalyse, be priemonių pagal Direktyvą 85/511/EEB, ši valstybė narė nusprendė, taikydama kaip papildomą apsaugos priemonę, paskersti gyvūnus ūkiuose, esančiuose labai arti užkrėstų arba įtariamai užkrėstų ūkių.“

13 Remiantis šio sprendimo 1 straipsniu:

„Šiame sprendime:

- 1) „Prevencinis skerdimas“ – imlios rūšies gyvūnų skerdimas teritorijoje tam tikru spinduliu nuo ūkių, kuriuose taikomos priemonės pagal Direktyvos 85/511/EEB 4 ar 5 straipsnius.

<...>

- 2) „Slopinamoji vakcinacija“ – skubus imlios rūšies gyvūnų vakcinavimas tam tikruose ūkiuose apibrėžtoje teritorijoje (vakcinavimo zona), kuris taikomas tik kartu su prevenciniu skerdimu pagal šio straipsnio 1 punktą.

<...>“

14 Šio sprendimo 2 straipsnio 1 dalis nustato:

„Atsižvelgdami į Tarybos direktyvą 85/511/EEB, visų pirma į jos 4, 5 ir 9 straipsnius, Nyderlandai gali nuspręsti priede nustatytais sąlygomis imtis slopinamosios vakcinacijos.“

15 Minėtas priedas, be kitų nuostatų, numato, kad „teritorija, kurioje turi būti imtasi slopinamosios vakcinacijos“, atitinka ne daugiau kaip 2 km spinduliu apie ūkius, kuriose taikomos priemonės pagal Direktyvos 85/511 4 ar 5 straipsnius, esančią teritoriją. Be to, vakcinavimo zona turi būti Nyderlandų teritorijos dalyse, nurodytose 2001 m. kovo 21 d. Komisijos sprendimo 2001/223/EB dėl snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių Nyderlanduose (OL L 82, p. 29), t. y. Chelderlande, Overeiselyje, Flevolande ir Šiaurės Brabante.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 Nyderlandų administracijos institucijoms gavus informacijos apie įtarimus dėl snukio ir nagų ligos *Teunissen* ūkyje, esantį mažiau kaip 2 km nuo ieškovų pagrindinėje byloje ūkių, *Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees* (Valstybinė galvijų ir mėsos kontrolės tarnyba, toliau – RVV) specialistų grupė 2001 m. kovo 20 ir 22 dienomis šiame ūkyje atliko patikrinimą, per kurį buvo paimti ir išsiųsti tyrimams į laboratoriją *ID-Lelystad BV* (toliau – *ID-Lelystad*) keli bandiniai. Ši specialistų grupė taip pat atliko klinikinius tyrimus, paskerdė keturiolika gyvūnų ir 2001 m. kovo 27 d. nurodė pašalinti iš šio ūkio visus gyvūnus.

- 17 2001 m. kovo 28 d. *ID-Lelystad* nusiuntė RVV faksą, pranešdama jai apie tai, kad *Teunissen* ūkyje paimti bandiniai yra teigiami.
- 18 Todėl RVV direktorius paskelbė *Teunissen* ūkį esant užkrėstą ir 2001 m. kovo 29 d. sprendimais pranešė ieškovams pagrindinėje byloje, kad visi jų ūkiuose esantys skeltakanopiai gyvūnai laikytini įtariamais esant užsikrėtę, nes netoliese buvo nustatytas snukio ir nagų ligos atvejis. Remiantis šiais sprendimais, dėl kurių minėtų ieškovų pateiktas prašymas taikyti laikinąsias priemones buvo atmestas, jų ūkiuose imtasi kovos su virusu priemonių, t. y. pirmiausia gyvūnų vakcinacijos, o vėliau – jų skerdimo.
- 19 Ieškovai pagrindinėje byloje pateikė skundus dėl minėtų sprendimų RVV direktoriui, kuris skundus atmetė. Todėl jie dėl šių sprendimų atmesti skundus kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą.
- 20 Pirmiausia jie teigia, kad RVV direktorius neturėjo teisės 2001 m. kovo 29 d. sprendimų pagrįsti vien *ID-Lelystad* atsiusto fakso, pranešančio laboratorinių tyrimų rezultatus, turiniu. Jis turėjo pareikalauti pateikti laboratorinių tyrimų dokumentus, juos išanalizuoti ir patikrinti, ar minėta laboratorija teisingai atliko tyrimus. Be to, pagrįsdamas 2001 m. kovo 29 d. sprendimus *ID-Lelystad* tyrimais, RVV direktorius pažeidė Direktyvą 85/511, nes *ID-Lelystad* nėra nurodyta šios direktyvos B priede ir todėl nėra laboratorija šios direktyvos 11 straipsnio 1 dalies pirmos įtraukos ir 13 straipsnio 1 dalies antros įtraukos prasme. Šiame priede nurodytas *Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad* (toliau – CDI), kuris skiriasi nuo *ID-Lelystad*, turinčios kitą pavadinimą ir kitokią teisinę formą.

21 RVV direktorius savo ruožtu teigia, kad jam buvo privaloma atsižvelgti į laboratorinių tyrimų rezultatus ir jis neturėjo teisės jų tikrinti. Todėl jis neturi jokios diskrecijos dėl snukio ir nagų ligos fakto nagrinėjamame ūkyje konstatavimo. Dėl to kai tik laboratorija konstatavo, kad yra virusas, jis privalėjo imtis šios ligos kontrolės priemonių. Be to, jis teigia, kad Direktyvos 85/511 B priedas aiškintinas taip, kad jis apima *ID-Lelystad*. Iš tikrųjų CDI buvo reorganizuota į *ID-Lelystad* tik pakeitus jos teisinę formą. Nuo 1995 m. tai yra ta pati laboratorija, įkurta tuo pačiu adresu, disponuojanti ta pačia įranga ir turinti tas pačias užduotis.

22 Šiomis aplinkybėmis *College van Beroep voor het bedrijfsleven* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar valstybės narės įsipareigojimas užtikrinti, kad laboratorinį tyrimą snukio ir nagų ligai nustatyti atliks laboratorija, nurodyta Direktyvos 85/511/EEB B priede, nustatytas Direktyvos 85/511/EEB 11 straipsnio 1 dalies pirmoje įtraukoje kartu su šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalies antra įtrauka, yra tiesioginio veikimo?

2. a) Ar Direktyvos 85/511/EEB 11 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad aplinkybė, jog snukio ir nagų ligą nustatė Direktyvos 85/511/EEB B priede nenurodyta laboratorija, turi teisinių padarinių?

b) Jei atsakymas į 2a klausimą teigiamas,

ar Direktyvos 85/511/EEB 11 straipsnio 1 dalies tikslas yra apsaugoti tokių privačių asmenų, kaip ieškovai pagrindinėje byloje, interesus? Jei ne, ar tokie

asmenys, kaip ieškovai pagrindinėje byloje, gali remtis galimu įsipareigojimu, kuriuos ši nuostata nustato valstybių narių institucijoms, neįvykdymu?

- c) Jei iš atsakymo į 2b klausimą paaiškėtų, kad asmenys gali remtis Direktyvos 85/511/EEB 11 straipsnio 1 dalimi,

kokie teisiniai padariniai kyla iš to, kad snukio ir nagų ligą nustatė Direktyvos 85/511/EEB B priede nenurodyta laboratorija?

3. Ar Direktyvos 85/511/EEB B priedas, atsižvelgiant į šios direktyvos 11 ir 13 straipsnius, aiškintinas taip, kad Direktyvos 85/511/EEB B priedo nuoroda į *Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad* gali arba turi būti taikoma ir *ID-Lelystad BV*?
4. Jei iš atsakymų į pateiktus klausimus paaiškėtų, kad snukio ir nagų ligą gali nustatyti Direktyvos 85/511/EEB B priede nenurodyta laboratorija arba kad Direktyvos 85/511/EEB B priedas aiškintinas taip, kad nuoroda į *Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad* gali arba turi būti taikoma ir *ID-Lelystad BV*,

ar Direktyvą 85/511/EEB reikia aiškinti taip, kad ji nustato, jog teisę priimti sprendimus turinti valstybės narės valdžios institucija privalo atsižvelgti į Direktyvos 85/511/EEB B priede nurodytos laboratorijos tyrimo rezultatus, arba, jei į 2a klausimą būtų atsakyta, kad valdžios institucija gali taikyti snukio ir nagų ligos kontrolės priemones, remdamasi ir Direktyvos 85/511/EEB B priede nenurodytos laboratorijos tyrimo rezultatais, į pastarosios laboratorijos

rezultatus, ar vis dėlto privalomumo nustatymas patenka į valstybės narės procedūros savarankiškumo sritį ir pagrindinę bylą nagrinėjantis teismas turi nustatyti, ar atitinkamos taisyklės taikomos, nesvarbu, ar laboratorinis tyrimas atliekamas pagal Bendrijos, ar pagal valstybės narės teisinį įsipareigojimą, ir ar dėl valstybės narės proceso teisės normų taikymo Bendrijos taisyklių įgyvendinimas netampa labai sunkus arba praktiškai neįmanomas?

5. Jei iš atsakymo į 4 klausimą paaiškėtų, kad klausimą, ar laboratorijos tyrimo rezultatai privalomi valstybės narės institucijoms, reglamentuoja Direktyva 85/511,

ar laboratorijos atliktų snukio ir nagų ligos tyrimo rezultatai įpareigoja valstybės narės institucijas besąlygiškai? Jei ne, kokią vertinimo laisvę Direktyva 85/511/EEB palieka šioms valstybės narės institucijoms?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmo, antro ir trečio klausimų

- 23 Šiais klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, kokie Direktyvos 85/511 B priede nurodytos laboratorijos duomenų pakeitimai, padaryti ne pagal šios direktyvos 17 straipsnį, lemia, kad ši laboratorija praranda šiame priede nurodytos laboratorijos statusą, ir ar kompetentinga nacionalinė institucija gali pagrįsti snukio ir nagų kontrolės priemonių taikymą tyrimų, atliktų tokio statuso neturinčios laboratorijos,

rezultatais. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar ši direktyva draudžia valstybei narei tokiomis aplinkybėmis, kaip pagrindinėje byloje, imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių remiantis minėtame priede nenurodytos laboratorijos tyrimų rezultatais, ar suinteresuoti asmenys vėliau gali skųsti šį Direktyvos 85/511 nuostatų pažeidimą nacionaliniuose teismuose ir ar šis pažeidimas sukelia teisinių padarinių.

- 24 Pirmiausia pažymėtina, kad 2001 m. kovo 27 d., t. y. dvi dienos iki ginčijamų nacionalinių sprendimų priėmimo, Komisija Direktyvos 90/425 10 straipsnio ir Direktyvos 85/511 13 straipsnio 3 dalies pagrindu priėmė Sprendimą 2001/425. Šiuo sprendimu Komisija leido slopinamąją vakcinaciją ir gyvūnų skerdimą prevenciniais tikslais, šio sprendimo 1 straipsnyje jį apibrėždama kaip skerdimą imlios rūšies gyvūnų, kurie yra ūkiuose, esančiuose nustatytu spinduliu nuo ūkio, kuriam yra nustatyti Direktyvos 85/511 4 ar 5 straipsniuose įtvirtinti apribojimai. Pagal šio sprendimo ketvirtą konstatuojamąją dalį Nyderlandų Karalystė, be priemonių pagal Direktyvą 85/511, kaip papildomos apsaugos priemonės ėmėsi prevencinio imlios rūšies gyvūnų skerdimo ūkiuose, esančiuose labai arti „užkrėstų arba įtariamai užkrėstų ūkių“ (žr. 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *Tempelman ir van Schaijk*, C-96/03 ir C-97/03, Rink. p. I-1895, 37 ir 38 punktus).

- 25 Remiantis Sprendimu 2001/246 kartu su Direktyvos 90/425 10 straipsniu ir Direktyvos 85/511 4 straipsniu ir 22 straipsnio d ir e punktais, kompetentingos Nyderlandų institucijos po slopinamosios vakcinacijos turėjo teisę skersti imlios rūšies gyvūnus ūkiuose, esančiuose 2 km spinduliu nuo ūkio, kuriame yra įtariamai sergantis gyvūnas, t. y. gyvūnas su klinikiniais ligos požymiais arba patologiniais pakitimais, leidžiančiais įtarti snukio ir nagų ligą, arba įtariamai užsikrėtęs gyvūnas, t. y. gyvūnas, kuris pagal epizootinius duomenis galėjo turėti tiesioginį ar netiesioginį kontaktą su snukio ir nagų ligos virusu.

- 26 Tačiau Sprendimas 2001/246 nereikalauja, kad informacija apie ūkį, kuriame yra įtariamas sergantis ar užsikrėtęs gyvūnas, būtų pagrįsta tik Direktyvos 85/511 B priede nurodytos laboratorijos tyrimų rezultatais. Todėl aplinkybė, jog šią informaciją pateikė tokio statuso neturinti laboratorija, neturi įtakos tam, kad šios priemonės atitiktų Bendrijos teisę.
- 27 Be to, minėto sprendimo *Tempelman ir van Schaijk* 40 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad Direktyva 85/511 negali būti aiškinama taip, kad jos nustatytos priemonės negali būti papildytos Bendrijos ar nacionalinėmis priemonėmis, kurių imamasi Direktyvos 90/425 pagrindu. Sprendimas 2001/146 yra Bendrijos priemonė, be kita ko, pagrįsta Direktyvos 85/511 10 straipsniu.
- 28 Klausimą, ar nacionalinės institucijos ėmėsi pagrindinėje byloje nagrinėjamų priemonių esant Sprendime 2001/246 nurodytoms sąlygoms, atsižvelgdamas į šio sprendimo 16 punkte aprašytas aplinkybes, turi išspręsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jeigu taip, iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad ieškovai pagrindinėje byloje negali remtis Direktyvos 85/511 11 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir Bendrijos teisė tokių priemonių nedraudžia.
- 29 Taip pat būtina išnagrinėti, ar ieškovai pagrindinėje byloje būtų galėję remtis šiomis nuostatomis tuomet, jei Nyderlandų institucijų sprendimas paskelbti ieškovų ūkiuose esančius skeltakanopius gyvūnus esant įtariamus užsikrėtusius, nes *Teunissen* ūkyje buvo nustatytas snukio ir nagų ligos atvejis, ir nurodyti paskersti visus šiuos gyvūnus, negalėjo būti pagrįstas Sprendimu 2001/246.
- 30 Pagal Direktyvos 85/511 11 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnio 1 dalies antrą įtrauką valstybės narės užtikrina, kad snukio ir nagų virusas diagnozuojant būtų naudojamas tik B priede nurodytose laboratorijose.

- 31 Vieninteliai šiame priede paminėti laboratorijų identifikaciniai duomenys yra pavadinimas ir miestas, kuriame laboratorija įsteigta, Nyderlandų atveju t. y. „Centraal Diergeneeskundig Instituut“ ir „Lelystad“. Be to, ši direktyva 17 straipsnyje numato vienintelę procedūrą bet kokiems iš šių duomenų pakeisti.
- 32 Ši procedūra, kaip ir pirmiau minėtos 11 ir 13 straipsnių nuostatos, numatyta, kaip nurodyta ir Direktyvos 90/423 trečioje konstatuojamojoje dalyje, todėl, kad virusas iš laboratorijų gali išplisti tarp vietinių snukio ir nagų ligai imlių gyvūnų. Šią išvadą taip pat patvirtina 2003 m. sausio 10 d. Komisijos sprendimo 2003/11/EB, iš dalies pakeičiančio Tarybos direktyvą 85/511/EEB (OL L 7, p. 82), pirma konstatuojamoji dalis, pagal kurią „įprastinio skiepavimo nuo snukio ir nagų ligos viruso nutraukimas Bendrijoje 1991 m. padidino Bendrijos bandų imlumą šiai ligai. Todėl būtina užtikrinti, kad su virusu dirbančios laboratorijos tai darytų saugumą užtikrinančiomis sąlygomis, kad būtų išvengta viruso plitimo, kuris galėtų kelti pavojų Bendrijos bandoms“.
- 33 Todėl ligos diagnostiką turi atlikti atsakingos laboratorijos, o jų patikimumas turi būti patikrintas prieš jas įtraukiant į minėtą sąrašą arba prireikus darant su šiomis laboratorijomis susijusius sąrašo pakeitimus.
- 34 Vis dėlto šis reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į pagrindinį Direktyvos 85/511 tikslą – efektyvią snukio ir nagų ligos kontrolę (žr. minėto sprendimo *Tempelman et van Schaijk* 35 punktą), kuris visų pirma apima tai, kad priemonių imamasi, kai tik ši liga atsiranda. Šiuo klausimu pažymėtina, kad tokios kontrolės efektyvumas reikalauja, kad valstybės institucijos, be kita ko, turėtų galimybę laiku pavesti atlikti tyrimą šiai ligai nustatyti.

- 35 Tačiau jei dėl to, kad Direktyvos 85/511 B priede nebuvo įrašyti pakeitimai, susiję su viena iš jame nurodytų laboratorijų, ši laboratorija visuomet automatiškai prarastų pripažintos laboratorijos statusą, nacionalinės institucijos, atsižvelgdamos į minėtus 11 ir 13 straipsnius, privalėtų nepavesti šiai laboratorijai atlikti tyrimų, iki atitinkami pakeitimai būtų įrašyti į priedą. Toks reikalavimas lemtų formalizmą, kuris galbūt neleistų šioms institucijoms kreiptis į netoliese esančią laboratoriją, kad laiku nustatytų virusą, o tai prieštarautų efektyvios snukio ir nagų kontrolės tikslui.
- 36 Todėl reikalavimas įrašyti pakeitimus negali viršyti to, kas būtina siekiant apsaugoti juo užtikrinamus interesus, t. y. rizikos, kad virusas išplis per laboratorinius tyrimus, prevencijos.
- 37 Taigi kiekvienu konkrečiu atveju turi būti tikrinama, ar atlikti pakeitimai gali turėti tokios įtakos atitinkamos laboratorijos saugumui, kad jie padidina vietinių imlios rūšies gyvūnų užkrėtimo riziką. Jei taip nėra, laboratorija, nepaisant duomenų pasikeitimo, neturėtų prarasti savo, kaip į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos, statuso.
- 38 Taip visų pirma yra tuomet, kai laboratorijos pavadinimo ar teisinės formos pakeitimai yra tik formalūs ir neturi įtakos jos saugumui ir patikimumui, pirmiausia, jei jos personalas, patalpos ir įranga iš esmės nepasikeitė.
- 39 Šiuo klausimu, priešingai nei teigia ieškovai pagrindinėje byloje, nėra reikšminga, kad, remiantis nacionalinėmis taisyklėmis, dėl pakeitimų laboratorija teisiniu požiūriu yra kitas subjektas nei tas, kuris įrašytas į minėtą B priedą.

- 40 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad *ID-Lelystad* po kelių susijungimų ir teisių perėmimo atvejų buvo sukurta iš CDI. Todėl ieškovai pagrindinėje byloje teigia, kad *ID-Lelystad* negali būti prilyginama CDI Direktyvos 85/511 taikymo tikslais, nes kalbama apie du skirtingus teisės subjektus, turinčius skirtingą teisinį statusą, nes CDI, kitaip nei *ID-Lelystad*, buvo įpareigota skelbti vidaus dokumentus, susijusius su tiriamais atvejais, ir kadangi, kitaip nei *ID-Lelystad*, CDI pateko į atitinkamo ministro atsakomybės sritį.
- 41 Nors tik pats nacionalinis teismas, kaip prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas, turi, atsižvelgdamas į šio sprendimo 30–39 punktuose išdėstytus argumentus, nustatyti, ar, nepaisant pakeitimų, *ID-Lelystad* laikytina laboratorija, nurodyta Direktyvos 11 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnio 1 dalyje, Teisingumo Teismas, kuris turi pateikti naudingus atsakymus nacionaliniam teismui, siekdamas padėti nacionaliniam teismui priimti sprendimą, yra kompetentingas pateikti jam informaciją, grindžiamą pagrindinės bylos medžiaga bei rašytinėmis, o prireikus ir žodinėmis pastabomis, kurios jam buvo pateiktos (žr. šiuo klausimu 1996 m. kovo 7 d. Sprendimo *Freers ir Speckmann*, C-278/93, Rink. p. I-1165, 24 punktą ir 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Steinicke*, C-77/02, Rink. p. I-9027, 59 punktą).
- 42 Šiuo požiūriu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat turės atsižvelgti į Komisijos poziciją, kadangi remiantis Direktyvos 85/511 13 straipsnio 2 dalimi ji turi kompetenciją atlikti periodinius patikrinimus, kad įvertintų nagrinėjamame priede nurodytų laboratorijų saugumo sistemas, ir jai taip pat tenka ypatinga atsakomybė šios direktyvos 17 straipsnyje numatytoje procedūroje, kurios specialus tikslas – įvertinti laboratorijos patikimumą direktyvos taikymo tikslais.
- 43 Komisija ir savo rašytinėse pastabose, ir teismo posėdžio metu teigė, kad ji niekada neabejojo laboratorijos *ID-Lelystad* tapatybe ir visuomet manė, kad skirtumai tarp CDI ir *ID-Lelystad* yra tik formalūs.

- 44 Be to, pagrindinėje byloje nagrinėjamos aplinkybėmis konstatuotina, kad vien aplinkybė, jog po tam tikrų susijungimų ir teisių perėmimo atvejų pirminis subjektas teisiniu požiūriu tampa kitu subjektu, nereiškia, kad nuo šio momento saugumo lygis, kalbant apie viruso išplitimo riziką, laboratorijoje sumažėjo.
- 45 Tai pat pažymėtina, kad nėra jokio ryšio tarp viruso išplitimo rizikos ir laboratorijos pareigos skelbti su nagrinėjamais atvejais susijusius vidaus dokumentus.
- 46 Savo ruožtu kalbant apie aplinkybę, kad laboratorija nebepatenka į valstybės institucijų atsakomybės sritį, kad ji neturi paklusti jų nurodymams ir kad todėl jos negalima veiksmingai įpareigoti laikytis iš Direktyvos 85/511 kylančių pareigų, Teisingumo Teismas negali iš esmės atmesti galimybės, jog toks pasikeitimas turės įtakos saugumui viruso išplitimo rizikos požiūriu ir kartu bus prarastas į šios direktyvos B priedą įrašytos laboratorijos statusas. Atsižvelgdamas į faktines aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar toks pasikeitimas turi įtakos pagrindinėje byloje nagrinėjamos laboratorijos saugumui.
- 47 Be to, tuo atveju, jei atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus būtų padaryta išvada, jog *ID-Lelystad* prarado į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar ši direktyva draudžia valstybei narei tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių, remiantis minėtame priede nenurodytos laboratorijos tyrimų rezultatais, ar suinteresuoti asmenys vėliau gali skųsti šį Direktyvos 85/511 nuostatų pažeidimą nacionaliniuose teismuose ir ar šis pažeidimas sukelia teisinių padarinių.

- 48 Pagrindinės bylos kontekste primintina, kad, remiantis Direktyvos 90/425 10 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės turi teisę imtis papildomų nei nustatytos Direktyvoje 85/511, ligos kontrolės priemonių ir visų pirma nurodyti paskersti gyvūnus, priklausančius kaimyniniam ar esančiam nustatytu atstumu nuo ūkio, kuriame yra sergančių gyvūnų, ūkiui (minėto sprendimo *Tempelman ir van Schaijk* 52 punktą).
- 49 Vis dėlto šios valstybės narės gali imtis minėtų priemonių tik laikydamosi Bendrijos teisės ir jos tai pat turi atsižvelgti į galiojančių Bendrijos teisės aktų siekiamus tikslus, kokie nurodyti Direktyvoje 85/511 (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Tempelman ir van Schaijk* 31 punktą).
- 50 Dėl Direktyvos 85/511 pirmiausia pažymėtina, kad remiantis jos 5 straipsniu kartu su 2 straipsnio antros įtraukos c punktu kompetentingos institucijos nurodo taikyti šioje nuostatoje išvardytas priemones – taip pat paskersti visus imlios rūšies gyvūnus – kiekviename ūkyje, jei patvirtinta, jog jame yra vienas ar daugiau imlios rūšies gyvūnų, kuriam:
- nustatyti snukio ir nagų ligos klinikiniai požymiai arba patologiniai anatomiciniai pakitimai, galėję atsirasti dėl snukio ir nagų ligos, arba
  - snukio ir nagų liga buvo oficialiai konstatuota atlikus laboratorinį tyrimą.

- 51 Atsižvelgiant į efektyvios snukio ir nagų ligos kontrolės tikslą, šios diagnostikos priemonės turi būti aiškinamos plačiai.
- 52 Tačiau, minėtame 2 straipsnio antrosios pastraipos c punkte sąvoka „laboratorija“ pavartota be jokio patikslinimo ir todėl iš šio punkto teksto nematyti, kad priemonių galima imtis tik remiantis į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos tyrimų rezultatais.
- 53 Be to, ši nuostata taip pat nurodo taikyti šios ligos kontrolės priemones nustatčius snukio ir nagų ligos klinikinius požymius arba patologinius anatominius gyvūno pakitimus, „galėjusius“ atsirasti dėl snukio ir nagų ligos. Išvada dėl viruso buvimo, paremta tokiu metodu, atrodo savaime esanti mažiau patikima nei laboratorinis tyrimas, net jei laboratorija nėra pripažinta Komisijos pagal Direktyvos 85/511 17 straipsnį kaip laboratorija, turinti teisę dirbti su virusu.
- 54 Taip pat jei kompetentingos institucijos, remiantis Direktyvos 90/425 10 straipsnio 1 dalimi, turi įgaliojimus imtis papildomų nei nustatytos Direktyvoje 85/511 snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių, toks papildomas priemonių pobūdis reiškia, jog šios institucijos gali taikyti priemones, analogiškas Direktyvos 85/511 5 straipsnyje nurodytoms priemonėms, remdamosi tais pačiais laboratorinių tyrimų rezultatais, kuriais remiantis buvo taikytos pastarosios priemonės, ir todėl taip pat remdamosi laboratorijos, nenurodytos Direktyvos 85/511 B priede, atliktų tyrimų rezultatais.
- 55 Galiausiai pažymėtina, kad, priešingai nei teigia ieškovai pagrindinėje byloje, Direktyvos 85/511 11 straipsnio 1 dalies pirmos įtraukos ir 13 straipsnio 1 dalies antros įtraukos nuostatos negali paneigti tokios išvados.

- 56 Primintina, kad šios nuostatos įpareigoja valstybes nares diagnostikos tikslais naudotis laboratorijomis, nurodytomis minėtame B priede, nes darbas su virusu kitose laboratorijose kelia viruso išplitimo pavojų.
- 57 Tačiau nuo šios pareigos nepriklauso pareiga siekiant taikyti snukio ir nagų ligos kontrolės priemonės nenaudoti laboratorinių rezultatų, gautų pažeidus pirmąją pareigą ir todėl keliant riziką, kad minėtame priede nenurodyta laboratorija išplatins virusą. Nors nesilaikydamos pirmosios pareigos, kompetentingos institucijos galbūt pažeidžia Direktyvą 85/511, toks pažeidimas negali sukelti abejonių dėl šio sprendimo 50–54 punktuose pateiktų argumentų, kad, siekdamas taikyti nagrinėjamas priemones, valstybės narės gali remtis minėtame priede nenurodytos laboratorijos gautais rezultatais.
- 58 Esant šioms sąlygoms, nekyla klausimas, ar tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, suinteresuoti asmenys prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme gali remtis Direktyvos 85/511 pažeidimu, kurį lėmė tai, kad valstybės institucijos naudoja laboratorijas, nenurodytas minėtame priede, rezultatus, ir ar šis pažeidimas sukelia teisinių padarinių.
- 59 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmą, antrą ir trečią klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvą 85/511 reikia aiškinti taip: jos B priede nurodytos laboratorijos duomenų pasikeitimai, kurie nebuvo į jį įtraukti pagal šios direktyvos 17 straipsnyje numatytą procedūrą, lemia, kad ši laboratorija praranda šiame priede nurodytos laboratorijos statusą, tik jei šie pasikeitimai gali turėti neigiamos įtakos laboratorijos saugumui snukio ir nagų viruso išplitimo tyrimų metu rizikos požiūriu ir jei jie padidina vietinių imlios rūšies gyvūnų užkrėtimo riziką. Be to, Direktyva 85/511 nedraudžia

valstybei narei imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių, numatytų Direktyvos 90/425 10 straipsnio 1 dalyje, remiantis Direktyvos 85/511 B priede nenurodytos laboratorijos tyrimų rezultatais.

Dėl ketvirto ir penkto klausimų

- 60 Šiais klausimais, nagrinėtinais kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, kokia apimtimi kompetentingai institucijai, ketinančiai taikyti snukio ir nagų ligos kontrolės priemones, yra privaloma atsižvelgti į tyrimų rezultatus, pateiktus laboratorijos, turinčios į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, ir kiek jai yra privaloma atsižvelgti į rezultatus, pateiktus laboratorijos, neturinčios tokio statuso, kuri tokį statusą prarado, pavyzdžiui, dėl šio sprendimo 46 punkte išdėstytų priežasčių.
- 61 Pirmiausia nagrinėtina galimybė, kad rezultatus pateikė minėtą statusą turinti laboratorija.
- 62 Iš Direktyvos 85/511 5 straipsnio išplaukia, kad kompetentingos nacionalinės institucijos privalo nedelsdamos taikyti jame numatytas priemones, vos išaiškėjus, kad ūkyje yra vienas ar keli gyvūnai, kuriems, atlikus laboratorinį tyrimą, buvo oficialiai nustatyta snukio ir nagų liga.
- 63 Be to, kitos nuostatos, pavyzdžiui, Sprendimo 2001/246 2 straipsnis ir Direktyvos 90/425 10 straipsnio 1 dalis, suteikia šioms institucijoms įgaliojimus imtis papildomų priemonių.

- 64 Taip pat primintina, kad snukio ir nagų ligos kontrolė reikalauja, kad tinkamų priemonių būtų imtasi greitai ir efektyviai.
- 65 Tam tikslui pagal Direktyvą 85/511, pirmiausia pagal jos 13 straipsnį, į B priedą įrašytoms laboratorijoms keliami griežti reikalavimai dėl saugumo sistemų ir numatyti periodiškai jų patikrinimai, atliekami Komisijos veterinarijos ekspertų ir kompetentingų valstybių narių institucijų. Todėl tyrimų šiose laboratorijose organizavimas gali užtikrinti, kad institucija, kuriai pavesta snukio ir nagų ligos kontrolė, iš esmės gali pasitikėti jų teikiamais tyrimų rezultatais.
- 66 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad kompetentinga institucija turi atsižvelgti į šiuos rezultatus ir iš esmės privalo taikyti Direktyvoje 85/511 numatytas priemones ar bet kokias kitas tinkamas priemones, turint mintyje būtinybę greitai ir veiksmingai imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių.
- 67 Tik tuomet, jei kompetentinga institucija turi informacijos, keliančios rimtų abejonų tokių laboratorijų tyrimų rezultato patikimumu, ji gali atsisakyti neatidėliojant taikyti minėtas priemones. Tokiu atveju ji, be kita ko, gali pavesti atlikti kitą tyrimą, kuris patvirtintų arba paneigtų šį rezultatą.
- 68 Toliau nagrinėtina galimybė, kad rezultatus pateikė laboratorija, neturinti į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statuso.
- 69 Iš šio sprendimo 54 punkto matyti, kad kompetentinga institucija negali atsisakyti taikyti tinkamų priemonių vien dėl to, kad snukio ir nagų ligą ūkyje konstatavo laboratorija, neturinti į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statuso.

- 70 Turint mintyje didelį snukio ir nagų ligos užkrečiamumą ir būtinybę greitai ir veiksmingai imtis jos kontrolės priemonių, kompetentinga institucija privalo atsižvelgti į tokios laboratorijos tyrimų rezultatą, siekdama prirėikus taikyti tinkamas priemones, kurias numato Bendrijos teisės aktai. Tačiau kadangi ši laboratorija neužtikrina tokio paties patikimumo kaip laboratorija, turinti į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, kompetentinga institucija turi įsitikinti minėto rezultato patikimumu.
- 71 Be to, šiame kontekste būtina pažymėti, kad nesvarbu, ar tyrimų rezultatas buvo pateiktas laboratorijos, turinčios į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, kompetentinga institucija bet kuriuo atveju turi taikyti šias priemones tik laikydamasi bendrųjų Bendrijos teisės principų, t. y. ypač proporcingumo principo ir pagrindinių teisių (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Tempelman ir van Schaijk* 31 punktą).
- 72 Šiuo požiūriu primintina, jog proporcingumo principas reikalauja, kad Bendrijos teisės nuostata nustatytos priemonės būtų tinkamos numatytam tikslui įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti (2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, Rink. p. I-11825, 45 punktas; 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, Rink. p. I-11893, 47 punktas ir 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *ABNA ir kt.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 ir C-194/04, Rink. p. I-10423, 68 punktas).
- 73 Dėl pagrindinių teisių apsaugos ieškovai pagrindinėje byloje visų pirma teigia, kad nacionalinės institucijos ėmėsi pagrindinėje byloje nagrinėjamų priemonių pažeisdamos teisės į gynybą paisymo principą.

74 Iš taip pat nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad teisės į gynybą paisymas bet kokioje procedūroje, kuri buvo pradėta prieš asmenį ir kuri gali pasibaigti jo nenaudai priimtu aktu, yra pagrindinis Bendrijos teisės principas, kuris turi būti užtikrintas net ir nesant procedūrą reglamentuojančių teisės aktų. Pagal šį principą tie asmenys, kuriems skirti sprendimai, galintys turėti reikšmingą poveikį jų interesams, turi turėti galimybę veiksmingai pateikti savo nuomonę dėl jų nenaudai nustatytų aplinkybių (žr., pavyzdžiui, 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Komisija prieš Lisrestal ir kt.*, C-32/95 P, Rink. p. I-5373, 21 punktą; 2000 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Mediocrurso prieš Komisiją*, C-462/98 P, Rink. p. I-7183, 36 punktą ir 2005 m. liepos 9 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-287/02, Rink. I-5093, 37 punktą). Atsižvelgiant į reikšmingas pasekmes, kurias gyvūnų augintojams sukelia sprendimai, priimti remiantis Direktyvos 85/511 5 straipsniu, Sprendimo 2001/246 2 straipsniu ir Direktyvos 90/425 10 straipsnio 1 dalimi, minėtas principas snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių srityje reikalauja, kad tokių sprendimų adresatams iš principo būtų suteikta galimybė veiksmingai išdėstyti savo nuomonę dėl aplinkybių, grindžiančių ginčijamas priemones.

75 Vis dėlto primintina, kad pagrindinės teisės, kaip antai teisės į gynybą paisymas, nėra absoliučios, joms gali būti taikomi apribojimai su sąlyga, kad jie iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus, kurių siekiama nagrinėjama priemone, ir, atsižvelgiant į siekiamą tikslą tai, nėra neproporcingas ir netoleruotinas kišimasis, pažeidžiantis užtikrinamų teisių esmę. Tarp tikslų, galinčių pateisinti tokius apribojimus, taip pat yra visuomenės sveikatos apsauga (šiuo klausimu žr. 1992 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-62/90, Rink. p. I-2575, 23 punktą ir 1995 m. spalio 17 d. Sprendimo *Fishermen's Organisations ir kt.*, C-44/94, Rink. p. I-3115, 55 punktą).

76 Šiame kontekste konstatuotina, kad jei kompetentinga institucija nebūtų turėjusi teisės taikyti tinkamas priemones prieš snukio ir nagų ligą, kol visi potencialiai suinteresuoti asmenys neturėjo galimybės iš anksto susipažinti su aplinkybėmis ir dokumentais, kuriais šios priemonės buvo pagrįstos, ir kol jos neišsakė savo nuomonės dėl šių aplinkybių ir dokumentų, šiai institucijai galėjo būti užkirstas kelias veikti greitai ir efektyviai. Todėl iš esmės visuomenės sveikatos apsauga

pateisina tai, kad ši institucija nusprendžia taikyti nagrinėjamas priemones net iš anksto neišklausiusi suinteresuotų asmenų nuomonės apie aplinkybes, kurios jas pagrindė. Be to, toks apribojimas būtų neproporcingas ir netoleruotinas įsikišimas, pažeidžiantis teisės į gynybą esmę, tik tuomet, jei iš suinteresuotų asmenų būtų atimta galimybė vėlesnėje procedūroje ginčyti minėtas priemones ir vėliau šioje procedūroje veiksmingai pareikšti savo nuomonę.

77 Taip pat, atsižvelgiant į būtinybę greitai imtis veiksmų prieš snukio ir nagų ligą, teisės į gynybą paisymo principas nebūtinai reikalauja sustabdyti tokių priemonių taikymą, iki ši procedūra bus užbaigta.

78 Galiausiai jei tokioje procedūroje paaiškėtų, kad institucija, kuriai pavesta kova su snukio ir nagų liga, galėjo taikyti priemones, numatytas Direktyvoje 85/511, Direktyvoje 90/425 arba Sprendime 2001/246, remdamasi tik faksu praneštais laboratorijos tyrimų rezultatais, teisės į gynybą paisymo principas nedraudžia, kad teismas, priimančias sprendimą šioje procedūroje, pagrįstų savo sprendimą tik šiuo dokumentu, jeigu šalys galėjo dėl jo veiksmingai išdėstyti savo nuomonę.

79 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į ketvirtą ir penktą klausimus reikia atsakyti, kad kompetentinga institucija privalo atsižvelgti į laboratorijos, turinčios į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, tyrimų rezultatą ir iš esmės privalo taikyti šioje direktyvoje numatytas priemones arba bet kokias kitas priemones, reikalingas atsižvelgiant į būtinybę greitai ir efektyviai imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių. Kompetentinga institucija, siekdama prireikus taikyti atitinkamas Bendrijos teisės aktuose numatytas priemones, privalo atsižvelgti ir į tokio statuso neturinčios laboratorijos pateiktą tyrimo rezultatą. Vis dėlto kadangi ši

laboratorija neužtikrina tokio paties patikimumo, kaip laboratorija, turinti į minėtą B priedą įrašytos laboratorijos statusą, kompetentinga institucija turi įsitikinti minėto rezultato patikimumu. Bet kuriuo atveju kompetentinga institucija turi taikyti šias priemones tik laikydamasi bendrųjų Bendrijos teisės principų, ypač proporcingumo principo ir pagrindinių teisių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

⁸⁰ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 1985 m. lapkričio 18 d. Tarybos direktyvą 85/511/EEB dėl Bendrijos snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių įdiegimo, iš dalies pakeistą 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyva 90/423/EEB, reikia aiškinti taip: jos B priede nurodytos laboratorijos duomenų pasikeitimai, kurie nebuvo į jį įtraukti pagal šios direktyvos 17 straipsnyje numatytą procedūrą, lemia, kad ši laboratorija praranda šiame priede nurodytos laboratorijos statusą tik tuomet, jei šie pasikeitimai gali turėti neigiamos įtakos laboratorijos saugumui snukio ir nagų viruso išplitimo jos atliekamų tyrimų metu rizikos požiūriu ir jei jie padidina vietinių imlios rūšies gyvūnų užkrėtimo riziką. Be to, minėta direktyva 85/511 nedraudžia valstybei narei imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių, numatytų 1990 m. birželio 26 d. Tarybos

direktyvos 90/425/EEB dėl Bendrijos vidaus prekyboje tam tikrais gyvūnais ir produktais taikomų veterinarinių ir zootechninių patikrinimų, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą, 10 straipsnio 1 dalyje, remiantis tos pačios Direktyvos 85/511 B priede nenurodytos laboratorijos tyrimų rezultatais.

- 2. Kompetentinga institucija privalo atsižvelgti į laboratorijos, turinčios į Direktyvos 85/511 B priedą įrašytos laboratorijos statusą, tyrimų rezultatą, ir iš esmės privalo taikyti šios direktyvos numatytas priemones arba bet kokias kitas priemones, reikalingas atsižvelgiant į būtinybę greitai ir efektyviai imtis snukio ir nagų ligos kontrolės priemonių. Kompetentinga institucija, siekdama prireikus taikyti atitinkamas Bendrijos teisės aktuose numatytas priemones, privalo atsižvelgti ir į tokio statuso neturinčios laboratorijos pateiktą tyrimo rezultatą. Vis dėlto kadangi ši laboratorija neužtikrina tokio paties patikimumo kaip laboratorija, turinti į minėtą B priedą įrašytos laboratorijos statusą, prieš imdamasi tinkamų priemonių kompetentinga institucija turi įsitikinti minėto rezultato patikimumu. Bet kuriuo atveju ši institucija turi taikyti priemones prieš snukio ir nagų ligą tik laikydamosi bendrųjų Bendrijos teisės principų, ypač proporcingumo principo ir pagrindinių teisių.**

Parašai.